

Informació per al tutor/a

Pla d'Acció Tutorial (PAT) a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers de Camins, Canals i Ports de Barcelona PAT-CAMINS

**Subdirecció de Mobilitat i Qualitat Docent
Unitat de Suport institucional i relacions externes**

Índex

- 1.** Objectius generals
- 2.** Objectius específics
- 3.** Agents
- 4.** Funcions del professorat tutor
- 5.** Activitats
- 6.** Eina de suport per a la gestió i seguiment de les tutories (Portal Camins)
- 7.** Model d'informe final
- 8.** Referències bibliogràfiques

1. Objectius generals del PAT

---

1. Donar suport per a l'adaptació de les estudiantes i dels estudiants de primer curs a la universitat, l'aprenentatge i l'orientació professional.
2. Proporcionar a les estudiantes i els estudiants elements de formació, informació i orientació acadèmica de forma personalitzada d'acord a les seves necessitats d'aprenentatge.
3. Potenciar a través de l'acció tutorial individual i en grups l'adquisició de tècniques i hàbits d'estudi d'acord al model docent dels plans d'estudi que descriu l'EEES.
4. Recollir informació sobre el desenvolupament del curs a través de l'experiència de l'estudiantat.

2. Objectius específics del PAT (tutors)

---

1. Disminuir la quantitat d'estudiants que abandonen l'estudi d'algunes assignatures, especialment dels qui tenen millor nota d'accés.
2. Detectar i analitzar els motius de l'abandonament a les assignatures a primer curs.
3. Detectar i analitzar la utilització de "suport extern" (classes particulars...) i els avantatges que aquests suposen.
4. Assistir i orientar acadèmicament als estudiants en tot allò que pugui aportar una millora en el seu rendiment acadèmic i a la seva futura transició al món laboral i professional fonamentant la seva participació a la vida universitària així com a la seva formació cultural i humana.
5. Atendre i donar resposta a les consultes més freqüents entre l'estudiantat de primer curs i que tenen lloc en els tres moments clau de la vida universitària: l'accés a la universitat, les possibles alternatives que es presenten durant la permanència (dobles titulacions, mobilitat, estudis de màster i doctorat...) i completar la seva formació per a l'accés al món laboral i professional.

3. Agents implicats en el PAT

- **Direcció del centre.** L'Equip Directiu del Centre és l'òrgan responsable al centre del PAT.
- **Coordinador/a de tutors/es.** La Subdirectora de Mobilitat i Qualitat Docent s'encarrega de la gestió.
- **Professor tutor d'un grup d'estudiants.** A partir de l'encàrrec acadèmic, els diferents departaments subministren a la Direcció la relació del professorat amb docència a l'Escola que exercirà de tutor, especificant en cada cas la distribució de Punts d'Activitat Docent (*PAD tipus A-B*), amb els que es reconeixerà aquesta activitat. La quantitat d'estudiants tutoritzats per un mateix professor és proporcional als PAD que li han estat assignats.
- **Grup d'estudiantess i d'estudiants.** A cada estudiant i cada estudianta de nou accés del centre se li assignarà un grup de tutoria coordinat per un professor-tutor. En la plataforma [ATENEA](#) tindrà especificat el seu tutor. Durant els dies posteriors a l'inici del curs, serà convocat a una primera reunió grupal. Posteriorment, les següents reunions seran individuals, tot i que si al tutor li sembla convenient, podrà convocar novament altres de generals. Cada estudiant i cada estudianta s'haurà de reunir amb el seu tutor periòdicament. Pel desenvolupament i seguiment de les tutories, l'estudiant respondrà a un

qüestionari i el tutor introduirà els resultats i valoracions a l'aplicatiu disponible al Portal Camins.

- **Unitat de Suport institucional i relacions externes:** La unitat dona suport tècnic en tot el procés. Podeu adreçar qualsevol consulta sobre aquest tema a usire.camins@upc.edu.

4. Funcions del professorat-tutor

A l'Escola de Camins la figura del tutor o tutora s'entén com la d'un professor o una professora que s'encarrega d'atendre altres aspectes formatius que no estan específicament recollits en el pla d'estudis i que sovint només formen part d'un conjunt d'informacions comunes al centre per facilitar la integració de l'estudiant a la nova activitat acadèmica.

El paper del tutor ha de ser el de recolzament, orientació i acompanyament de l'estudiantat durant el primer curs, per tal d'assolir els objectius específics indicats anteriorment.

Aquelles consultes fora de possibilitat de resposta per part del tutor seran adreçades al servei corresponent del centre (web, Cap d'estudis, Unitat de Suport a la gestió d'estudis de grau i màster, responsable d'assignatura, Coordinador de 1r curs...). En cas que l'estudiant comuniqui al tutor o tutora, o aquest detecti una minusvalia o deficiència sensorial que pogués interferir en el seu rendiment i aprenentatge, caldrà que, en cas que l'estudiant ho consideri pertinent, es comuniqui al Cap d'Estudis de la titulació corresponent per cercar amb la major brevetat possible una adequació dels recursos a les seves capacitats. A l'informe final, el tutor o tutora haurà d'incloure a l'apartat d'observacions aquests casos.

El primer any universitari pot caracteritzar-se per tractar-se d'un període de canvis i transició que pot provocar la necessitat d'un altre tipus d'orientació professional; en aquest cas, la Universitat compta amb el suport psicològic gratuït pels estudiants: <https://inclusio.upc.edu/ca/serveis/atencio-psicologica>.

5. Activitats

En relació amb les funcions descrites, les activitats previstes pels professors-tutors d'estudiantess i estudiants de fase inicial són les següents:

- Establir una primera reunió-presentació grupal (RP) durant el primer mes del curs amb el grup d'estudiantess i estudiants als que ha estat assignat com a professor-tutor o professora-tutora. Si es considera pertinent, es podrà convocar altres reunions grupals.
- Convocar a tutoria individual a les estudiantess i als estudiants. En aquesta tutoria s'adreçarà a l'estudiant o l'estudianta el qüestionari dissenyat pel centre i disponible al Portal Camins. Les respostes i comentaris les haurà d'introduir el tutor o tutora directament.
- El tutor o tutora haurà de coordinar les seves accions d'acord a les directrius dels coordinadors i la Direcció del centre, elaborar un **informe final** sobre l'anàlisi i desenvolupament del PAT, i informar sobre qualsevol fet o incident de rellevància detectat a la Fase Inicial.

6. Eina de suport per a la gestió i seguiment de les tutories (Portal Camins)

Podeu consultar el manual del tutor al mateix aplicatiu del Portal camins, concretament a:

<https://wiki.caminstech.upc.edu/doku.php?id=public:pat-manual-tutor>

7. Model d'informe final

Aquest informe , disponible al Portal Camins, s'haurà de lliurar a la Subdirectora de Mobilitat i Qualitat Docent abans del proper **22 de juny** a través de la Unitat de Suport institucional i relacions externes del centre mitjançant l'adreça de correu electrònic usire.camins@upc.edu.

Aquest es farà arribar juntament amb la resta d'informes sobre les tutories de la titulació a la Subdirectora de Mobilitat i Qualitat Docent, qui elaborarà un informe final recollint la informació i presentant les conclusions extretes.

Per fer arribar qualsevol comentari sobre el procés i desenvolupament del PAT o per a la seva millora continuada, es pot afegir de manera oberta un comentari o proposta de millora al final de l'informe o bé, confidencialment i directament a la Subdirectora de Mobilitat i Qualitat Docent (M. Rosa Estela Carbonell).

8. Referències bibliogràfiques

RODRÍGUEZ, S. (Coord.) Manual de Tutoría Universitaria. Recursos para la acción. Barcelona. Ocatadro (2004).

GONZÁLEZ, M. La tutoría académica n el Espacio Europeo de la Educación Superior.Revista interuniversitaria de formación el profesorado, 22 (1), 71-88

ÁLVAREZ PÉREZ, P.R. La función tutorial en la Universidad. Una apuesta por la mejora de la calidad de la enseñanza. Pàg 105-106.

DEL RINCÓN, B. (2000). *Tutorías personalizadas en la universidad*. Cuenca: Ediciones de la Universidad de Castilla La Mancha.

ÁLVAREZ GONZÁLEZ, MANUEL, ET AL. (2000). "Aplicación del modelo de portafolio en la evaluación del aprendizaje universitario". *I Congreso Internacional: "Docencia Universitaria e Innovación"* (CD-Rom). Barcelona: ICE Universidad de Barcelona, Universidad Autónoma de Barcelona, Universidad Politècnica de Catalunya.

ÁLVAREZ GONZÁLEZ, MANUEL & SEBASTIÁN RODRÍGUEZ ESPINAR (2000). "Cambios socioeducativos y orientación en el S. XXI: Nuevas estructuras, roles y funciones". En VV. AA., *Hacia el tercer milenio: Cambios educativos y educación para el cambio. XII Congreso Nacional y I Iberoamericano de Pedagogía*. Madrid: Sociedad Española de Pedagogía, 637-686.

ÁLVAREZ GONZÁLEZ, MANUEL & EVA FITA LLADÓ (2005). *La intervención orientadora en la transición Bachillerato-Universidad*. *Bordón*, 57 (1), 5-27.

BALTIMORE, M. L. ET AL. (1996). "Portfolios Assessment: A Model for Counselor Education". *Counselor Education and Supervision*, V. 36, 113-121.

BARRIOS, O. (2000). "Estrategias del portafolio del alumno". En SATURNINO DE LA TORRE & O. BARRIOS (coords.), *Estrategias didácticas innovadoras*. Barcelona: Octaedro, 294- 301.

BORDAS, INMACULADA & FLOR CABRERA (2001). "Estrategias de evaluación de los aprendizajes centrados en el proceso". *Revista Española de Pedagogía*, nº 218, 25-48.

CARNEY, J. S., D. C. COBIA & D. H. SHANNON (1996). "The use of portfolios in evaluation". *Counselor Education and Supervision*, V. 36, nº 2, 141-143.

CENTRA, J. A. (1994). "The use of the teaching portfolio and student evaluations for summation evaluation". *Journal of Higher Education*, V. 65, nº 5, 555-571.

DE MIGUEL, MARIO (coord.) (2006). *Metodologías de enseñanza y aprendizaje para el desarrollo de competencias*. Madrid: Alianza Editorial.

La tutoría académica en el Espacio Europeo de la Educación Superior. *Revista Interuniversitaria de Formación del Profesorado*, 22(1), (2008), 71-88 87

FERRER, VICENTE (1994). *La metodología didáctica a l'ensenyament universitari*. Barcelona: Publicacions UB.

FERRER, VICENTE (2003). "La acción tutorial en la Universidad". En F. MICHAVILA & J. GARCÍA DELGADO (coords.), *La tutoría y los nuevos modos de aprendizaje en la Universidad*. Madrid: Consejería de Educación de la Comunidad de Madrid y Cátedra UNESCO de Gestión Política Universitaria de la Universidad Politécnica de Madrid, 67-84.

GAIRIN, JOAQUÍN ET AL. (2004). "La tutoría académica en el escenario europeo de la Educación Superior". *Revista Interuniversitaria de Formación del Profesorado*, V. 18, nº 1, 61-77.

GAIRIN, JOAQUÍN ET AL. (2005). *El pla de tutoria en la Universitat*. Bellaterra: Servei de publicacions UAB.

ECHEVERRÍA, BENITO (2005). *Els aprenentatges de l'alumnat universitari en un model basat en competències*. Barcelona: ICE Universitat de Barcelona.

GONZÁLEZ, J. & R. WAGENAAR (2003). *Tuning Educational Structures in Europe*. Bilbao: Universidad de Deusto

LARA, BAUDELIO (2002). *Una aproximación al concepto de tutoría académica en el centro universitario de Ciencias de la Salud*. Consultado el día 23 de marzo de 2006 en: <http://www.cucs.udg.mx/invsalud/abril2002/art5.html>.

LÁZARO, ÁNGEL (1997). "La acción tutorial de la función docente universitaria". En PEDRO

APODACA & CLEMENTE LOBATO (eds.), *Calidad en la Universidad: Orientación y evaluación*. Barcelona: Laertes, 71-101.

LÁZARO, ÁNGEL (2002). "La acción tutorial de la función docente universitaria". En VICTOR ÁLVAREZ ROJO & ÁNGEL LÁZARO (coords.), *Calidad de las Universidades y orientación universitaria*. Málaga: Aljibe, 249-281.

PARICIO, JAVIER (2005). *Objetivos y contenidos de la acción tutorial en el ámbito de las titulaciones universitarias*. Zaragoza: ICE U. de Zaragoza.

PÉREZ BOULLOSA, ALFREDO (2006). "Tutorías". En MARIO DE MIGUEL (coord.), *Metodologías de enseñanza y aprendizaje para el desarrollo de competencias*. Madrid: Alianza Editorial, 133-168.

RODRÍGUEZ ESPINAR, SEBASTIÁN (1997). "Orientación universitaria y evaluación de la calidad". En PEDRO APODACA & CLEMENTE LOBATO (eds.), *Calidad en la Universidad: Orientación y evaluación*. Barcelona: Laertes, 23-52.

RODRÍGUEZ ESPINAR, SEBASTIÁN (2005). *La tutoría en la educación superior: Un reto más del EEES*. Barcelona: ICE. U. de Barcelona

Manuel Álvarez González. *Revista Interuniversitaria de Formación del Profesorado*, 22(1), (2008), 71-88

RODRÍGUEZ ESPINAR, SEBASTIÁN (2006). "Las seis caras de la función tutorial". En MANUEL ÁLVAREZ GONZÁLEZ (coord.), *Projecte de formació per a la tutoria universitaria en el marc de l'Espai Europeu d'Educació Superior a la Universitat de Barcelona*. Barcelona: Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca U. de Barcelona.

RODRÍGUEZ ESPINAR, SEBASTIÁN, ET AL. (2004). *Manual de tutoría universitaria. Recursos para la acción*. Barcelona: Octaedro- ICE U. de Barcelona.

RODRÍGUEZ MORENO, Mª LUISA (2002). *Hacia una nueva orientación universitaria*. Barcelona: Ediciones UB.

SANCHO, JUANA & F. HERNÁNDEZ (1996). "El portafolio: La evaluación como reconstrucción del proceso de aprendizaje". En MANUEL ÁLVAREZ GONZÁLEZ & RAFAEL BISQUERRA (coords.), *Manual de orientación y tutoría*. Barcelona: Praxis, 464/1-464/9.

STANLEY, CHRISTINE A. (2001). "The Faculty Development Portfolios: A Framework for Documenting the Professional Development of Faculty Developers". *Innovative Higher Education*, V. 26, nº 1, 23-35.

WAYNE, R. E. (1996). "The role of portfolio evaluation in social studies teacher education". *Social Education*, V. 60, nº 3, 162-166.